

Notat

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Modtager(e):

Kopi:

**GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EURO-
PAUDVALG**

**Forslag til rådets henstilling om sporing af færdiguddannede
KOM(2017) 249**

1. Resumé

Kommissionen offentliggjorde den 31. maj 2017 sin henstilling om sporing af færdiguddannede. Formålet med forslaget til Rådets henstilling er at forbedre tilgængeligheden af kvalitative og kvantitative oplysninger om, hvordan færdiguddannede fra videregående uddannelser og erhvervsuddannelser i Europa er beskæftiget, efter at de har afsluttet deres uddannelse.

Med forslaget til henstilling vil Kommissionen tilskynde til udarbejdelse eller videreudvikling af systemer til sporing af færdiguddannede fra videregående uddannelser og erhvervsuddannelser på nationalt plan i Europa.

Regeringen støtter et stærkere samarbejde og udveksling af god praksis men mener, at Kommissionens forslag til rådshenstilling går for langt i forhold til at definere hvilke data og indikatorer, der vil skulle indsamles på nationalt niveau.

2. Baggrund

Færdiguddannedes beskæftigelsesegnethed giver anledning til bekymring i mange medlemsstater. I nogle dele af EU er en væsentlig andel af færdiguddannede fra videregående uddannelser arbejdsløse eller har job, som de er overkvalificerede til. For nyuddannede fra erhvervsuddannelser er billedet mere komplekst.

God information om, hvad færdiguddannede er beskæftigede med, når de har afsluttet deres uddannelse, og om hvordan de vurderer den viden og de færdigheder og kompetencer, de har tilegnet sig under deres uddannelsesforløb, er af afgørende betydning for at forstå årsagerne bag færdiguddannedes utilstrækkelige beskæftigelsesegnethed.

Kommissionen angiver tre udfordringer:

Mangel på detaljerede oplysninger. Der findes grundlæggende oplysninger om færdiguddannedes karriereveje og indkomstniveau på EU-plan, og derudover har

3. juli 2017

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Børsgade 4

Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 17/032485-01

nogle medlemsstater udviklet systemer til at spore færdiguddannedes senere karrierer og indkomstniveau. I mange medlemsstater er systemerne til indsamling, analyse og anvendelse af data om færdiguddannedes aktiviteter efter videregående uddannelse og erhvervsuddannelser imidlertid ikke veludviklede. Resultatet er, at et solidt videngrundlag ofte ikke er tilgængeligt.

Udnyttede synergier. Selvom mange medlemsstater er ved at udvikle systemer til sporing eller har planer om det, er videnudvekslingen om god praksis begrænset.

Mangel på sammenlignelige data. Data, der indsamles på nationalt plan på baggrund af nationale metoder og indikatorer, er ikke nødvendigvis sammenlignelige, hvilket gør det vanskeligt at drage lære af forskelle i tendenser og observerede resultater på tværs af lande og regioner.

3. Formål og indhold

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Formålet med forslaget til Rådets henstilling er at forbedre tilgængeligheden af kvalitative og kvantitative oplysninger om, hvordan færdiguddannede fra videregående uddannelser og erhvervsuddannelser i Europa er beskæftiget, efter at de har afsluttet deres uddannelse. Forslaget til en henstilling om sporing af færdiguddannede indgår som et initiativ i Kommissionens nye dagsorden for videregående uddannelser.

Med forslaget til henstilling vil Kommissionen tilskynde til udarbejdelse eller videreudvikling af systemer til sporing af færdiguddannede fra videregående uddannelser og erhvervsuddannelser på nationalt plan i Europa. Som en del heraf oplystes i henstillingen specifikke data, der skal indsamles. For at skabe et mere detaljeret billede af beskæftigelsestendensen fra videregående uddannelser og erhvervsuddannelser tilskyndes medlemsstaterne desuden til at medtage personer, der forlader uddannelsessystemet uden eksamensbevis.

Desuden vil Kommissionen tilskynde til og lette stærkere samarbejde og udveksling af god praksis mellem nationale aktører, der er involveret i sporing af færdiguddannede, blandt andet gennem spørgeundersøgelser og sporingssystemer for færdiguddannede ved anvendelse af administrative data, og udnyttelse af resultaterne gennem netværkssamarbejde, gensidig læring og rådgivningsaktiviteter på EU-plan.

Derudover vil Kommissionen forbedre tilgængeligheden af sammenlignelige oplysninger om færdiguddannedes beskæftigelse og indkomstniveau. Dette mål forfølges gennem samarbejdsaktiviteter, hvor forbedret sammenlignelighed vil være et af de aspekter, der tages hensyn til ved videreudviklingen af nationale sporingssystemer.

Endelig vil Kommissionen i år lancere en pilotfase af en europæisk spørgeundersøgelse for færdiguddannede for at afprøve gennemførligheden af indsamling af oplysninger om færdiguddannedes senere aktiviteter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Henstillingen medfører ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Forslaget til rådshenstilling kan, hvis den vedtages i den foreliggende form og besluttet implementeret fuldt ud i Danmark, medføre en administrativ og økonomisk byrde i forhold til at indhente det efterspurgte data. Det gælder især data, der ikke kan tilvejebringes via Danmarks Statistiks registerdata. Kommissionen angiver, at den vil støtte anvendelsen af europæiske finansieringskilder, såsom Erasmus+ eller europæiske struktur- og investeringsfonde hertil.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Derudover vurderes forslaget til rådshenstilling ikke at få konsekvenser for lovgivningen, statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Forslag til henstilling blev sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget vedr. uddannelse og ungdom den 1. juni 2017. Der indkom følgende høringssvar, som nedenfor gengives i deres fulde længde.

Danske Studerende Fællesråd (DSF):

DSF finder det ikke hensigtsmæssigt, at der prioriteres tid og ressourcer på 'graduate tracking'. Vi opfordrer til, at man i stedet prioriterer ressourcerne på Erasmus+, Solidarity Corps eller på bedre dataindsamling om studerende ved indgangen af uddannelserne. Der er på nuværende tidspunkt ikke en god nok dataindsamling om de studerende allerede ved indgangen af uddannelserne til, at man kan sige noget tilstrækkeligt meningsfuldt om uddannelserne ved at følge, hvad der sker med dem i løbet af uddannelsen. Output af uddannelserne er alt for afhængigt af input til, at det er meningsfuldt først at begynde at 'tracke' folk i slutningen af uddannelsen. Indsamling af grundigere data ved indgangen af uddannelserne vil DSF derimod gerne støtte, da dette er nødvendigt for at undersøge og fremme underrepræsenterede gruppers adgang til uddannelse og i forlængelse af dette til alle forskellige dele af arbejdsmarkedet. At starte med at monitorere sammensætningen af studerende grundigere ved indgangen til uddannelserne ville desuden være i overensstemmelse med ambitionerne for Social Dimension fremhævet i Bolognaprocessen og senest genbekræftet i Yerevan Communiqué. DSF finder, at det datagrundlag, der ville kunne produceres gennem 'graduate tracking', ikke giver et retvisende billede for uddannelsessøgende at blive vejledt ud fra, ej heller for 'policymakers' at træffe beslutninger på baggrund af. Dataindsamling på beskæftigelsesparametre risikerer, særligt hvis gjort på samme måde som vi hidtil har set i eksempelvis Uddannelseszoom, at vildlede uddannelsessøgende ved at stille dem i udsigt, at arbejdsmarkedet efter endt uddannelse kan forventes at være det samme som i de bagudrettede data. Dette er u hensigtsmæssigt, da det er at opfordre kommende studerende til at

stole mere på disse tal og lægge mindre vægt på at tænke videre over, hvilke faglige kompetencer og ikke mindst 'transversal skills', de ønsker at tilegne sig gennem deres uddannelse. Hvis der skal stilles meningsfulde data til rådighed til at støtte uddannelsessøgendes uddannelsesvalg, er det mere relevant at skabe øget gennemsigthed af, hvilken læring og kompetenceudvikling de forskellige uddannelser understøtter frem for at bruge bagudrettede arbejdsmarkedsstatistikker. Særligt på de akademiske uddannelser går udviklingen af specifikke jobtyper meget hurtigt, hvorimod efterspørgslen på brede akademiske kompetencer er mere relevante at følge. Dette afspejles dog ikke i beskæftigelsesstatistikker på den måde, de hidtil er blevet udarbejdet. DSF vil i denne sammenhæng gerne minde om forskellen på 'employability' og 'employment'. Det er vigtigt, at uddannelserne sikrer, at dimittenderne er 'employable' (ansætbare), men dette er ikke det samme som, at dimittenderne på et givet tidspunkt er 'employed' (ansatte). 'Employment' er afhængigt af konjunkturer og en række arbejdsmarkedsparametre, som ikke lader sig regulere af uddannelsespolitik, da de er uafhængige af uddannelseskvaliteten. Ansættelighed derimod er et af mange relevante mål med uddannelseskvalitet, og et mål der skal sikres gennem helt andre redskaber end 'graduate tracking'. I den forbindelse vil vi gerne minde om den undersøgelse af uddannelsessøgendes informationsønsker, Undervisningsministeriet selv iværksatte i begyndelsen af processen omkring Uddannelseszoom, som viste, at de kommende studerendes højeste prioriteter af informationstyper var nogle andre, end de informationer, der p.t. udbydes i Uddannelseszoom. DSF stiller sig gerne til rådighed for en dialog om, hvordan dette kan gøres på den mest hensigtsmæssige måde, og DSF opfordrer til et øget fokus på inddragelse af studerendes repræsentanter i disse spørgsmål på både europæiske og nationale område, da dette alt andet lige vil øge sandsynligheden for, at redskaberne kommer til at give merværdi for brugerne.

Danske Lærerorganisationer International (DLi):

Forslaget til Rådets henstilling om sporing af færdiguddannede har et positivt udgangspunkt, men DLi ønsker at understrege vigtigheden af, at der ikke igangsættes en omfattende proces, der risikerer at være bagudskuende frem for at facilitere en fremadrettet proces, der bidrager til, at kandidater fra videregående uddannelser besidder kundskab, færdigheder og kompetencer, der fremmer innovation og kan anvendes i fremtidens arbejdsmarked.

Danske Universiteter:

Danske Universiteter bemærker, at den nye dagsorden indeholder mange positive elementer, men der er en vis bekymring for, at den foreslåede EU-undersøgelse af færdiguddannede kan give udfordringer i forhold til, hvad der allerede indsamles af spørgeskemadata på institutions- og nationalt niveau i DK. Hvis muligt, bør UFM derfor indgå i arbejdet med udviklingen af denne pilotundersøgelse med henblik på at sikre, at en evt. EU-undersøgelse kommer til at hænge sammen med, hvad der foregår i DK allerede.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flere lande har givet udtryk for generelt at være positive over for forslaget til henstilling. Visse lande har dog udtrykt forbehold i forhold til administrativ byrde,

omkostningerne og databeskyttelseshensyn set i forhold til merværdien på europæisk niveau.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan overordnet støtte ambitionen om at styrke samarbejde og videndeling på dette område for at sikre velfungerende nationale systemer. Regeringen ser iværksættelsen af en pilotfase af en europæisk spørgeundersøgelse for færdiguddannede som en del af dette formål og støtter denne del af henstillingen.

Regeringen støtter ligeledes et stærkere samarbejde og udveksling af god praksis gennem nedsættelsen af et ekspertnetværk. Regeringen støtter arbejdet med fælles europæiske definitioner og ser gerne en henstilling, der kan understøtte sammenligninger mellem medlemsstaterne. Dette kan inkludere forslag til mulige indikatorer, men bør være uden specifikke krav til national indsamling.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Der er i Danmark et udbygget system til sporing af færdiguddannede, både på erhvervsuddannelser og videregående uddannelser. Systemet er dog bygget op i en dansk kontekst og kan ikke direkte overføres til en europæisk og omfatter således ikke alt det data, der vil skulle indsamles ifølge udkastet til henstilling. At skulle leve op til disse datakrav vil være en administrativ byrde både centralt og decentralt. Derudover er mange af de data, der foreslås indsamlet, ikke i dag baseret på et klart sæt definitioner på europæisk niveau. Regeringen finder derfor, at Kommissionens forslag til rådshenstilling går for langt i forhold til at definere hvilke data og indikatorer, der vil skulle indsamles på nationalt niveau. Kommissionen har ved lanceringen givet udtryk for, at indikatorerne skal ses som en "menu", og at man fra Kommissionens side ikke forestiller sig, at medlemsstaterne skal indsamle dem alle. Det er regeringens holdning, at dette ikke fremgår tilstrækkeligt af det nuværende udkast.

Endelig vil regeringen opfordre Kommissionen til opmærksomhed på databeskyttelse. Det er centralt, at dataindsamlingen kun anvendes til generelle kvalitets- og politikudviklingsformål, og ikke på en måde, så enkeltindivider kan følges gennem systemerne. Regeringen vil i det videre arbejde med udkast til henstillingen sikre, at der er fokus på, at uddannelse er national kompetence.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.